

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 29 november 2021
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Förordning om europeiska utlämnandeorder och bevarandeorder för elektroniska bevis – Lägesrapport

För delegationerna bifogas en lägesrapport om förhandlingarna om förslaget till förordning om europeiska utlämnandeorder och bevarandeorder för elektroniska bevis.

Inledning

Med utgångspunkt i det portugisiska ordförandeskapets resultat har det slovenska ordförandeskapet gjort betydande ansträngningar för att göra framsteg i detta ärende sedan dess mandatperiod inleddes. Med tanke på cyberrymdens ökande betydelse är inrättandet av en effektiv och tillförlitlig mekanism som tillhandahåller tydliga strukturer och skyddsåtgärder för inhämtande av elektroniska bevis av stor betydelse för alla berörda parter, inbegripet brottsbekämpande myndigheter, rättsliga myndigheter, tjänsteleverantörer och personer som berörs av sådana överföringar. Det kommer också att vara av avgörande betydelse för ett effektivt samarbete med unionens partner i tredjeland.

I detta sammanhang hölls ett fjärde politiskt trepartsmöte om detta ärende den 9 juli. Lagstiftarna noterade de framsteg som gjorts och diskuterade några av de viktigaste kvarstående frågorna i sak, utan att nå någon överenskommelse. De enades om att inrikta diskussionerna på den ordning för meddelande som föreskrivs i utkastet till förordning, på grund av dess avgörande roll för att säkerställa både själva instrumentets effektivitet och skyddet av de grundläggande rättigheterna. Lagstiftarna enades också om att en kompromiss om en lämplig ordning för meddelanden endast kan uppnås som en del av ett bredare paket som omfattar andra viktiga frågor med koppling till ordningen för meddelande, såsom reglerna om tillämpningen av skäl för vägran att verkställa en utlämnandeorder och konsekvenserna av dem, samt reglerna om användarinformation och de rättsmedel som står till förfogande för den person vars uppgifter efterfrågas genom en utlämnandeorder.

Ram för förhandlingarna med Europaparlamentet

Med hänsyn till att det råder enighet om behovet av att nå fram till ett kompromisspaket om ordningen för meddelande och till det förhållandet att lagstiftarna har haft väsentligt olika ståndpunkter i de relevanta frågorna, har ordförandeskapet under hela sin mandatperiod, på grundval av synpunkter från medlemsstaterna, fokuserat på tekniska diskussioner med parlamentets förhandlingsgrupp. Arbetsgruppen för straffrättsligt samarbete har regelbundet informerats om läget och om frågor som diskuterats med parlamentet. Diskussionerna i arbetsgruppen för straffrättsligt samarbete har gjort det möjligt att nå konsensus i rådet om förhandlingsmöjligheter och punkter som ses som icke förhandlingsbara inom det bredare paketet om ordningen för meddelande. Ordförandeskapets kontinuerliga ansträngningar har således stärkt rådets förhandlingsposition avsevärt.

Diskussionerna med parlamentet har ägt rum i en mycket god anda av ömsesidig respekt och ömsesidigt förtroende och har gjort det möjligt för förhandlingsgrupperna att göra betydande framsteg när det gäller att förstå varandras ståndpunkter och fastställa huvudstrukturerna för ett möjligt kompromisspaket. Det har dock inte varit möjligt att nå enighet om de viktigaste aspekterna av det planerade kompromisspaketet.

I sak

Den största utmaningen i förhandlingarna rör nödvändigheten av att göra en avvägning mellan att å ena sidan säkerställa en effektiv mekanism för inhämtande av elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och å andra sidan skydda de grundläggande rättigheterna för personer vars uppgifter efterfrågas, med fullständigt beaktande av principen om ömsesidigt förtroende. Båda lagstiftarna är i princip överens om denna nödvändighet. Vid denna avvägning har debatten om en lämplig ordning för meddelande för olika uppgiftskategorier, och den därmed nära sammanhängande frågan om skäl för vägran, haft central betydelse.

Den största skillnaden mellan lagstiftarna när det gäller meddelandeskyldigheten rör den respektive rollen för de stater som deltar i förfarandena för utlämnandeorder eller bevarandeorder. Rådet bygger sin ståndpunkt på principen om ömsesidigt förtroende och de regler som gäller i cyberrymden, och anser att den utfärdande staten bör ha huvudansvaret för att säkerställa ett korrekt rättsförfarande och skydda de grundläggande rättigheterna för varje person vars uppgifter eftersöks genom en order. Den allmänna riktlinjen innehåller detaljerade regler i detta avseende. Parlamentet önskar dock ge den verkställande staten omfattande befogenheter att övervaka alla order som riktas till en tjänsteleverantör som är, eller vars rättsliga företrädare är, belägen på dess territorium.

För merparten av medlemsstaterna är ett sådant system oacceptabelt. För det första skulle en global meddelandeskyldighet skapa en ohanterlig administrativ börda för den verkställande staten, eftersom denna stat i praktiken förmodligen skulle behöva bedöma varje order som tillställs en tjänsteleverantör eller dennes rättsliga företrädare som är belägen på dess territorium. För det andra skulle ett sådant system inte beakta egenskaperna hos digital kommunikation och cyberrymden, som skiljer sig väsentligt från den miljö som omger traditionella instrument för ömsesidig rättslig hjälp. För det tredje skulle de regler som parlamentet föreslagit kunna innebära att förordningen i vissa fall skulle vara mindre effektiv än redan befintliga instrument och åtgärder, såsom de nuvarande systemen för frivilligt samarbete med tjänsteleverantörer från tredjestater. Förordningens mervärde skulle då vara mycket begränsat.

Rådet har dock erkänt parlamentets begäranden och har erbjudit sig att göra vissa eftergifter, vilket i allt väsentligt skulle innebära att den verkställande staten skulle ha större möjligheter att – utöver det skydd som redan garanteras i den utfärdande staten – skydda de berörda personernas grundläggande rättigheter under vissa omständigheter. Parlamentet anser dock att dessa eftergifter är otillräckliga.

Andra kvarstående frågor i det preliminära kompromisspaketet, som ordförandeskapet är övertygat om kommer att kunna lösas i slutändan som en del av en allmän kompromiss, är bland annat följande:

- förteckningen över skäl för vägran, till vilken parlamentet önskar lägga till inslag utöver dem som föreslagits av rådet,
- innehållet i rätten till rättsmedel i den utfärdande och den verkställande staten,
- innehållet i rätten för en person att underrättas om att en order om utlämnande av hans eller hennes uppgifter har utfärdats och om de uppgifter som inhämtats, särskilt om i vilket skede av förfarandet en sådan rättighet uppkommer.

Slutsats

Ordförandeskapet noterar att rådet har erbjudit sig att göra betydande eftergifter till parlamentet i syfte att nå en överenskommelse, men insisterar samtidigt på vissa viktiga inslag i den allmänna riktlinjen, särskilt det så kallade hemvistkriteriet, som skulle säkerställa att det i de fall där den person vars uppgifter efterfrågas är bosatt på den utfärdande statens territorium inte är nödvändigt att meddela den verkställande staten. Parlamentet har hittills inte ansett att dessa eftergifter är tillräckliga.

Trots de eftergifter som parlamentet erbjudit anser ordförandeskapet att båda parter måste göra ytterligare ansträngningar för att nå en kompromiss i detta mycket viktiga ärende. Priset för en kompromiss får dock inte vara ett obalanserat och ineffektivt instrument, vilket avsevärt skulle begränsa den praktiska tillämpningen av principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna på detta område. Ordförandeskapets bedömning är att detta skulle vara fallet om vissa av parlamentets förslag togs med i den slutliga texten till förordningen.

Det är viktigt att förordningen antas och genomförs inom överskådlig framtid. Ordförandeskapet är övertygat om att detta fortfarande är möjligt om lagstiftarna fortsätter sina ansträngningar att finna effektiva lösningar på alla kvarstående frågor i den anda av samarbetsvilja som byggts upp under förhandlingarna hittills.
